

KIRIM KONGO KANAMALI ATEŞİ (KKKA) HASTALIĞI

Kırım-Kongo Kanamalı Ateşİ Hastalığı Nedir?

Kırım-Kongo Kanamalı Ateşİ, keneler tarafından taőınan *Bunyaviridae* ailesine bağlı *Nairovirüs* grubuna ait bir virüsle oluőan ateş, halsizlik, iştahsızlık, kas ağrısı, baş ağrısı, bulantı, kusma, ishal ve ağır vakalarda kanama gibi bulgular ile seyrederek ölümlere neden olabilen zoonotik (hayvanlardan insanlara bulaşan) karakterli bir enfeksiyon hastalığıdır.

Hastalık Hangi Yollarla Bulaşır?

- Virüsü taőıyan özellikle *Hyalomma* türüne ait kenelerin insan vücuduna tutunması,
- Virüsü taőıyan kenelerin çıplak el ile ezilmesi,
- KKKA virüsünü taőıyan hayvanların kan, doku ve diğer vücut sıvıları ile temas edilmesi,
- KKKA hastalarının kan ve diğer vücut sıvıları ile temas edilmesi,

Hastalık Hayvanlarda Görülür Mü?

Hastalık hayvanlarda belirti göstermez. Hayvanlarda belirti göstermeden seyrettiğinden hastalığın sık olarak görüldüğü bölgelerde bulunan hayvanlar sağlıklı görünse bile hastalığı bulaőtırabilirler. Bu sebeple hayvanların kanlarına, vücut sıvılarına veya dokularına çıplak el ile temas edilmemelidir.

Hayvan sahipleri hayvanlarını kenelere karőı uygun ilaçlarla, doğru yöntemle belirli aralıklarla ilaçlamalı, hayvan barınakları kenelerin yaőamasına imkan vermeyecek şekilde yapılmalı, çatlaklar ve yarıklar tamir edilerek badana yapılmalıdır. Hayvanların kanlarına, vücut sıvılarına veya dokularına çıplak el ile temas eden kişiler, kendilerini 14 gün süreyle halsizlik, iştahsızlık, ateş, kas ağrısı, baş ağrısı, bulantı, kusma veya ishal gibi belirtiler yönünden izlemeli ve bu belirtilerden bir veya bir kaçının ortaya çıkması halinde derhal en yakın sağlık kuruluşuna müracaat etmelidirler.

Hastalık İnsandan İnsana Bulaşır mı?

Hastalığa yakalanan kişilerin kan, vücut sıvıları ve çıkartıları ile hastalık bulaşabilir. Bu nedenle hasta ile temas eden kişiler gerekli korunma önlemlerini (eldiven, önlük, maske v.b.) almalıdır.

Kan ve vücut sıvıları ile korunmasız temastan kaçınılmalıdır. Bu şekilde bir temasın olması durumunda, temasının en az 14 gün süreyle ateş ve diğer belirtiler yönünden takip edilmesi gerekmektedir.

Hastalığın Belirtileri Nelerdir?

Hastalık virüsün alınma şekline bağlı olarak 1-14 gün sürebilen kuluçka döneminden sonra ateş, halsizlik, üşüme, titreme, yaygın kas ağrıları, baş ağrısı, bulantı-kusma, ishal, yüzde ve gözlerde kızarıklık, deri döküntüsü gibi şikâyetlerle kendini gösterir. Hastalığın ilerleyen dönemlerinde cilt kanaması, diş eti kanaması, burun kanaması, mide-barsak kanaması, akciğer ve beyin kanamaları görülebilir.

Kimler Risk Altındadır?

- Hastalığın görüldüğü bölgelerde yaşayan tarım ve hayvancılık ile uğraşan çiftçi ve çobanlar,
- Kasaplar ve mezbaha çalışanları,
- Veteriner hekimler,
- Askerler,
- Korunmasız olarak kamp ve piknik yapanlar,
- KKKA hastaları ile temas eden sağlık personeli,
- Laboratuvar çalışanları,
- Hasta yakınları risk altındadır.

Hastalığın Tanısı Nasıl Konulur?

KKKA hastalığında erken tanı, ihtiyaç duyulduğunda kan ve kan ürünlerinin sağlanması ve etrafa bulaşın önlenmesi açısından çok önemlidir. Ayırıcı tanının hızla yapılıp hastanın öncelikle KKKA olup olmadığı değerlendirilmelidir.

Hastalığın kesin tanısı serum örneğinde PCR ile viral RNA'nın ya da ELISA ile spesifik IgM antikorlarının gösterilmesi ile konulur.

Hastalık Öldürücü müdür?

Yapılan çalışmalarda, KKKA hastalığı nedeniyle ölüm ile ilgili verilerde %40'a kadar çıkan oranlar bildirilmektedir. Türkiye'de görülen vakalarda ölüm yüzdesi %5 civarındadır.

Hastalık Nasıl Tedavi Edilir?

Destek tedavisi tedavisinin temelini oluşturur. Bunun yanında hastanın sıvı-elektrolitlerinin ve kan değerlerinin izlenmesi gerekmektedir. Gerekirse taze donmuş plazma ve trombosit süspansiyonu verilebilir.

Hastalıktan Korunmak İçin Herhangi Bir Aşı Mevcut mudur?

Daha önce Bulgaristan'da aşı geliştirildiği ve etkili olduğuna dair bildirimler var ise de, bugün için modern anlamda insanlarda kullanılan bir aşı yoktur. Ancak aşı geliştirme çalışmaları devam etmektedir.

Kırım-Kongo Kanamalı Ateşi (KKKA) Nedir?

KKKA, kenedeki mikropların sebep olduğu ölümlü de sonuçlanabilen bir hastalıktır.

Riskli Alanlar

Bağ, bahçe, tarla, ahır, orman, orman kenarı tarım arazisi vb.

Kene tutunmasından sonra, 10 gün içinde....

- Halsizlik
- İştahsızlık
- Ateş
- Vücut Ağrısı
- Baş Ağrısı
- Bulantı
- Kusma
- İshal

Şikayetlerinden herhangi birini görürseniz, zaman kaybetmeden en yakın sağlık kuruluşuna gidin.

KENEYİ HAFİFE ALMAYIN, TEDBİRİ ELDEN BIRAKMAYIN!

Keneden Bulaşan Kırım-Kongo Kanamalı Ateşi

TC Sağlık Bakanlığı